

SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

FILOZOFSKI FAKULTET

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

31 000 Osijek, Lorenza Jägera 9

Telefon: 031 21 14 00

Dekan: 031 21 28 03

Telefaks: 031 21 25 14

URL: <http://www.ffos.hr>

E-mail: helpdesk@knjiga.ffos.hr

MB 3014185 OIB 58868871646

IBAN: HR40 2500 0091 1020 1886 2

KLASA: 602-04/13-01/2
URBROJ: 2158-83-07-13-42
Osijek, 2.7.2013.

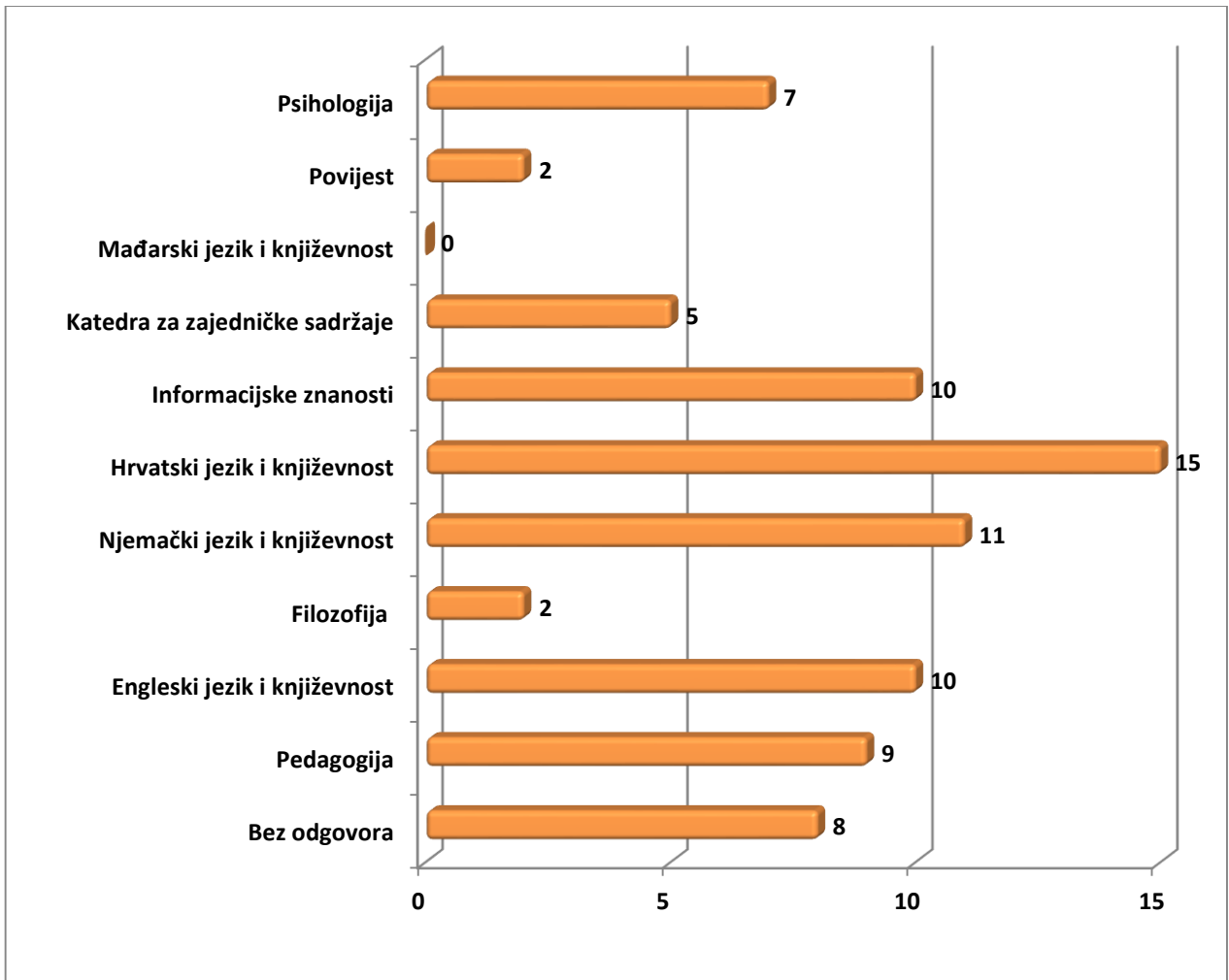
Izvješće o rezultatima nastavničke ankete iz 2013. godine

Nastavnička anketa za akademsku godinu 2012./2013. provedena je u tjednu od 27. do 31. svibnja 2013.

Nastavnička je anketa, kao i proteklih godina, provedena pomoću tiskanih anketnih upitnika i bila je potpuno anonimna. Svi su nastavnici zamoljeni putem elektroničke pošte da se u što većem broju odazovu anketiranju. Anketni su upitnici nastavnicima dostavljeni na njihove radne stolove u kabinetima. Popunjene anketne upitnike nastavnici su donijeli u Ured za kvalitetu, soba broj 24, i pohranili ih u za to predviđenu zatvorenu kutiju.

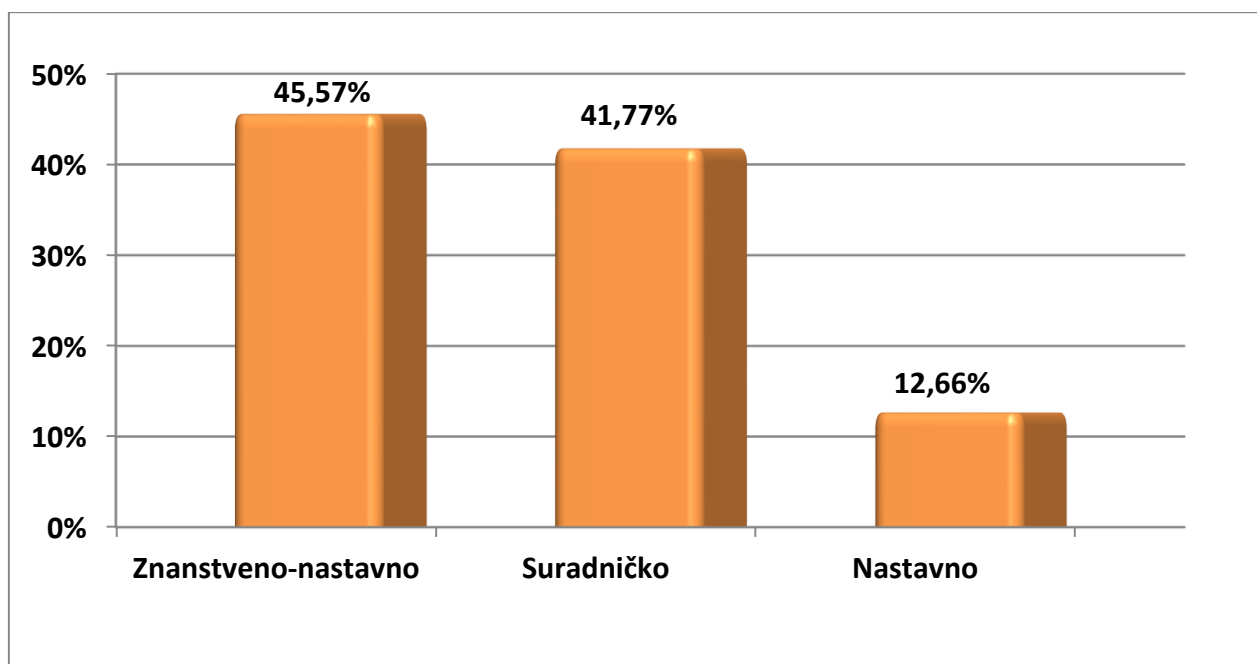
Od 142 nastavnika u stalnom radnom odnosu na Filozofskom fakultetu na dan 1. 3. 2013., anketi se odazvalo 79, što čini 55,63 %. Iz navedenoga proizlazi da je odaziv anketiranju, unatoč stvorenim preduvjetima, bio relativno slab.

Slike 1., 2. i 3. pružaju informaciju o odazivu nastavnika anketiranju u odnosu na odsjek/katedru kojemu pripadaju, zvanju kojeg posjeduju te godinama rada u visokoškolskoj nastavi.

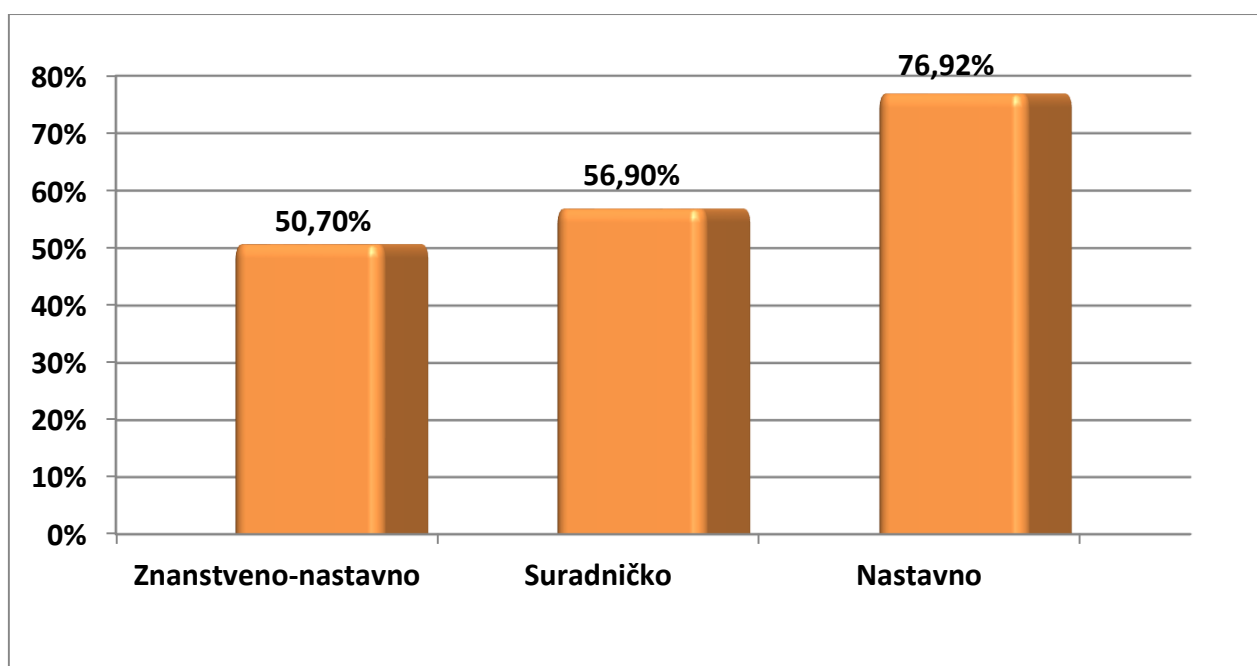
SLIKA 1. Odaziv anketi po odsjecima/katedrama

Iz slike 1. vidljivo je da je na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost odaziv popunjavanja anketnih upitnika bio najveći. Ako se, međutim, u obzir uzme broj nastavnika na odsjeku/katedri, onda je slika sljedeća: Najveći odziv anketiranju bio je na Odsjeku za njemački jezik i književnost (73,33%), zatim slijede Odsjek za pedagogiju (64,29 %), Katedra za zajedničke sadržaje (62,5 %), Odsjek za informacijske znanosti (58,82 %), Odsjek za engleski jezik i književnost (52,63 %), Odsjek za psihologiju (50 %) i Odsjek za hrvatski jezik i književnost (46,88 %). Zabrinjavajuća je činjenica da se s Odsjeka za filozofiju anketiranju odazvalo svega 25 % nastavnika, a s Odsjeka za povijest 20 %, dok se niti jedan nastavnik Katedre za mađarski jezik i književnost nije se odazvao anketiranju.

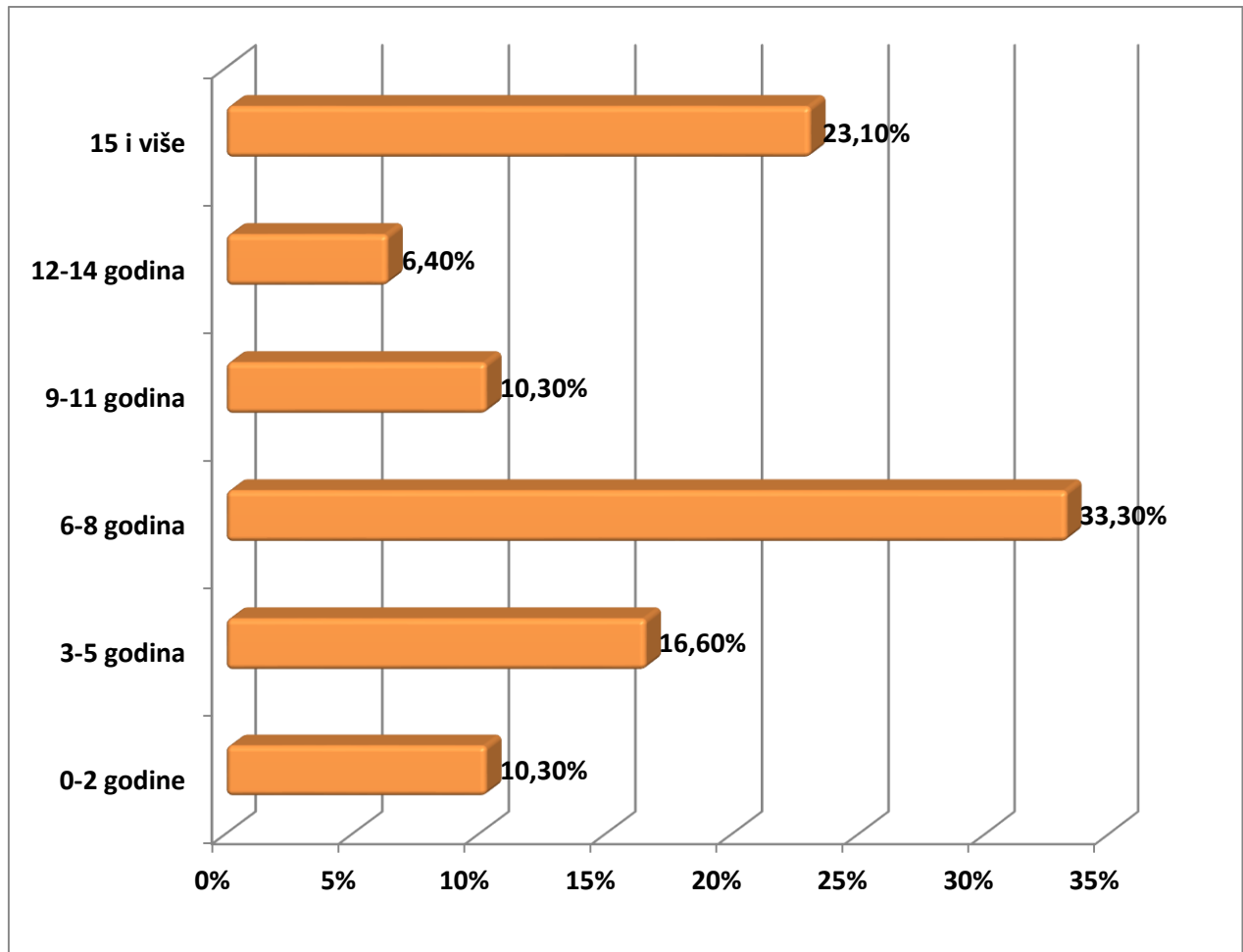
SLIKA 2. Odaziv anketi s obzirom na zvanja ispitanika

Slika 2. donosi prikaz strukture ispitanika. Najveći dio ispitanika čine nastavnici u znanstveno-nastavnom zvanju, slijede nastavnici u suradničkom zvanju, a najmanji je udio u ukupnom broju ispitanika nastavnika u nastavnom zvanju. Navedena struktura ispitanika velikim dijelom odgovara strukturi nastavnoga osoblja na Filozofskom fakultetu. To potvrđuju i podaci o postotku izlaznosti ispitanika unutar pojedine skupine zvanja u odnosu na broj ispitanika koji su bili u mogućnosti pristupiti anketiranju u toj skupini zvanja (slika 2A.). Najveći interes za sudjelovanje u anketiranju iskazali su nastavnici u nastavnim zvanjima (76,92 %). Zatim slijede nastavnici u suradničkim zvanjima s 56,90 %, a najslabiji interes su pokazali nastavnici u znanstveno-nastavnim zvanjima (50,70 %).

SLIKA 2A. Odaziv anketi s obzirom na zvanja

Slika 3. prikazuje odaziv ispitanika anketiranju uvažavajući godine rada u visokoškolskoj nastavi. Najveći odaziv anketiranju od 33,30 % iskazala je skupina ispitanika čiji radni staž u visokoškolskoj nastavi iznosi 6 do 8 godina. Najmanji interes za anketiranje (6,40 %) iskazala je skupina ispitanika s 12 do 14 godina radnog iskustva u visokoškolskoj nastavi.

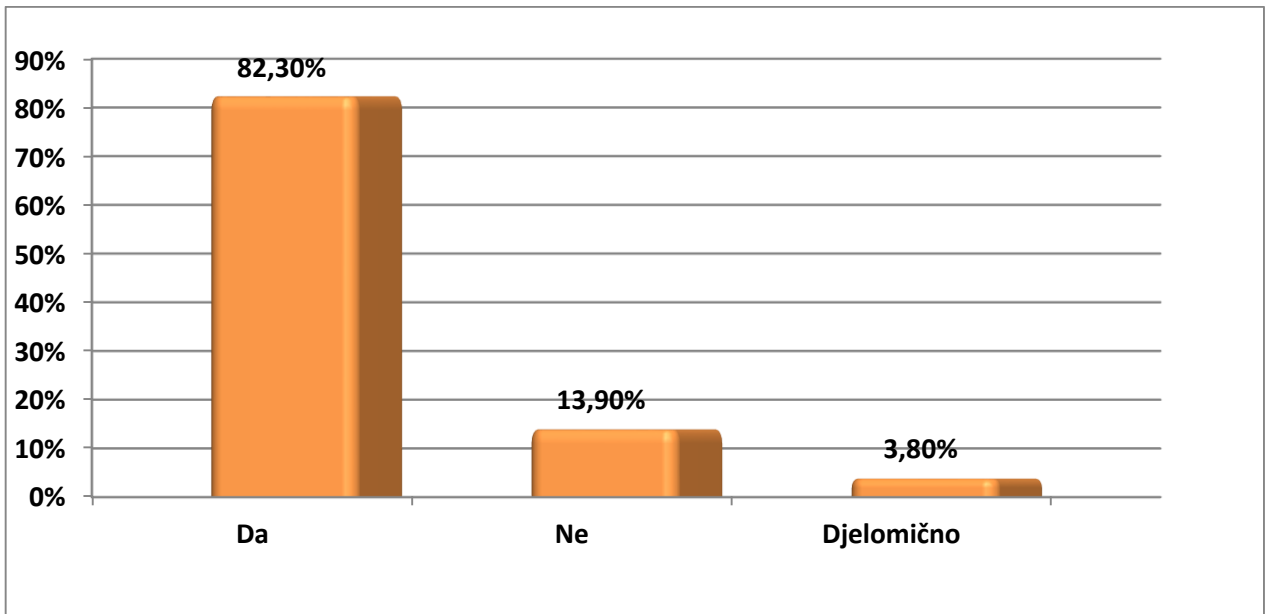

SLIKA 3. Odaziv anketi s obzirom na godine rada u visokoškolskoj nastavi

U daljnjem se tekstu prikazuju rezultati odgovora na postavljena pitanja, uz mogućnost davanja prijedloga i napomena.

Slika 4. prikazuje rezultate odgovora na pitanje o stjecanju pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkih kompetencija **tijekom obrazovanja**.

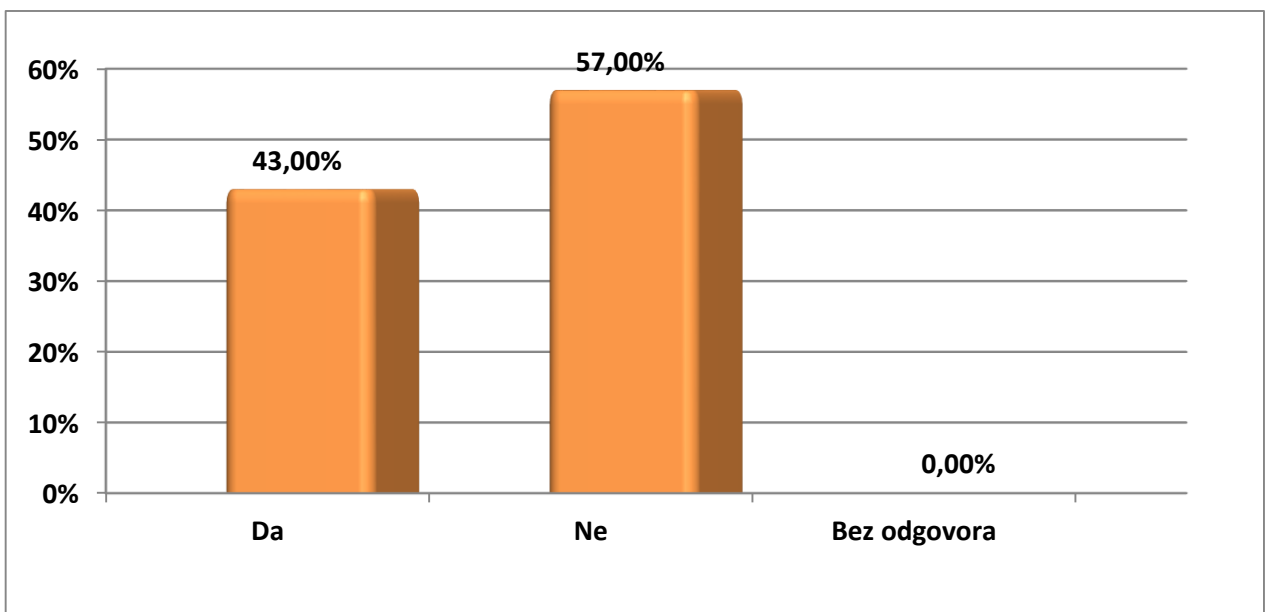
Iz prikaza je vidljivo da je 82,30 % ispitanika tijekom inicijalnoga obrazovanja steklo PPDM kompetencije.

SLIKA 4. Jeste li tijekom obrazovanja stekli kompetencije PPDM izobrazbom?

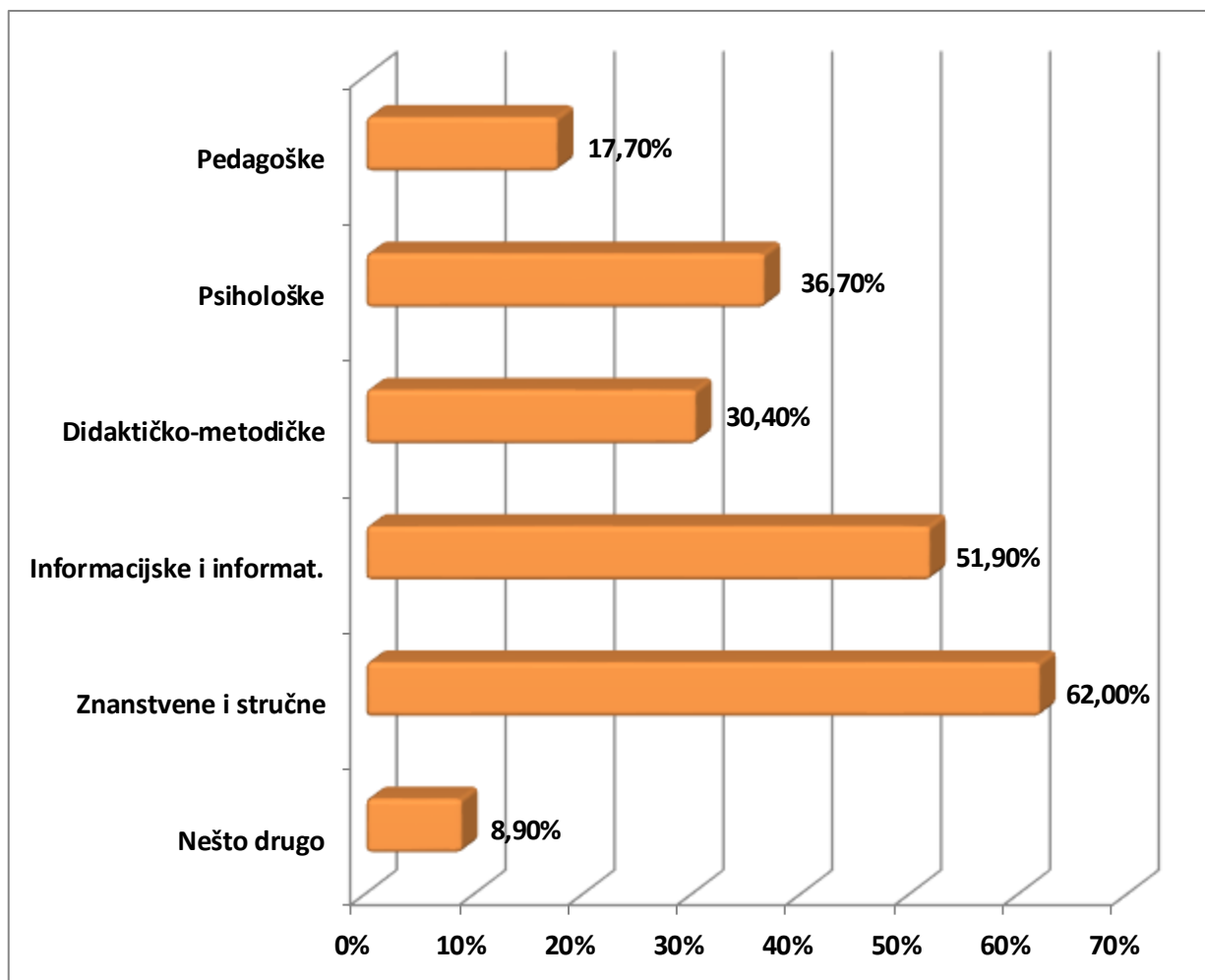
Slika 5. prikazuje rezultate odgovora na pitanje o usavršavanju u području pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkih kompetencija **tijekom rada na visokoškolskoj ustanovi**.

Iz prikaza se vidi da se 43 % ispitanika dodatno usavršavalo u području pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkih kompetencija tijekom rada na visokoškolskoj ustanovi.

SLIKA 5. Jeste li tijekom rada na visokoškolskoj ustanovi pohađali PPDM usavršavanja?

Sljedećim se anketnim pitanjem želio dobiti uvid u razinu interesa ispitanika za usavršavanje te za koju vrstu usavršavanja pokazuju posebno zanimanje. Rezultate donosi slika 6. Kao i proteklih godina, najveće zanimanje za dodatnim oblicima usavršavanja ispitanici (njih 62 %) iskazali su za područje znanstvenih i stručnih kompetencija.

SLIKA 6. Zanimanje za usavršavanjem u području određenih kompetencija

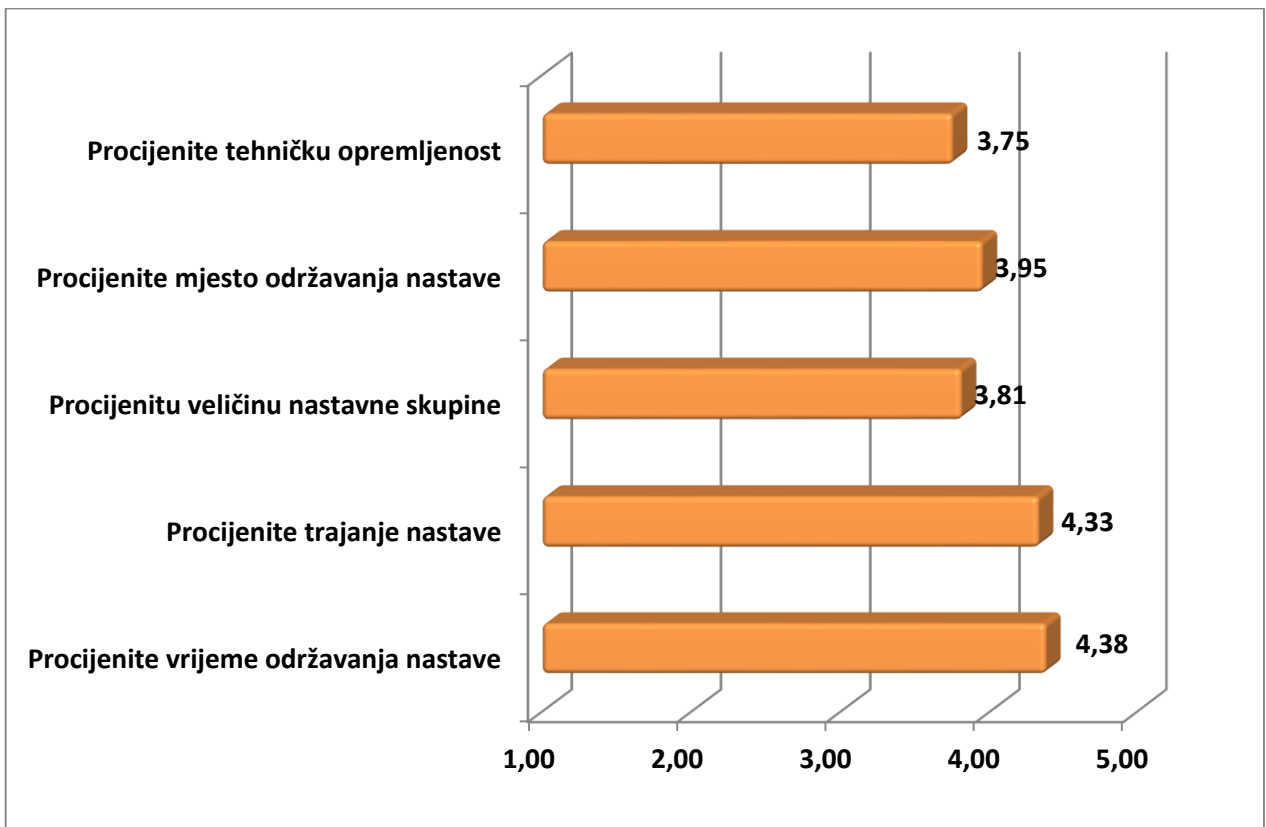
Ispitanicima je dana mogućnost predlaganja novih područja usavršavanja kao i tema predavanja, seminara ili radionica. Prijedlozi područja usavršavanja uključivali su sljedeće:

- Temeljni akademski bonton i kulturna ponašanja
- Jezične kompetencije (pravopis i sl.)
- Rad s mladima s određenim poteškoćama (disleksija, depresija i sl.)
- Komunikacijske vještine
- Strani jezici
- Medijske kompetencije
- Kriičko mišljenje
- Retorika
- Kompetencije glede razvijanja kritičkog pristupa stvarnosti, znanosti i obrazovnom procesu.

Za teme predavanja, seminara i radionica ispitanici su predložili:

- Engleski i njemački kao strani jezici
- Poslovna komunikacija na engleskom jeziku
- Suvremeni pravopis
- Komunikacijske vještine u odnosu profesor-student
- Konfliktni studenti/situacije
- Kako onemogućiti psihopate da uđu u nastavu premda imaju diplomu
- Nenasilna komunikacija
- Prepoznavanje psiholoških profila ljudi
- E-učenje
- Word i PowerPoint; MS Office alati (napredni tečajevi)
- Novi računalni programi kao instrumenti znanstvenih istraživanja i unaprjeđivači nastavnog procesa
- Pretraživanje online baze podataka, pretraživanje znanstvenih baza podataka Metode rada u visokoškolskoj nastavi
- Metodičke mogućnosti u okviru različitih oblika rada (predavanje - seminar - vježbe)
- Suvremeni pristupi u radu sa studentima (npr. prilagodba nastave i sustava vrednovanja i ocjenjivanja osobama s disleksijom i/ili disgrafijom)
- Poučavanje odraslih, suvremeni mediji u nastavi
- Kako do stjecanja medijskih kompetencija
- Motivacija studenata za učenje
- Govorništvo
- Retorika i držanje izlaganja
- Etika u znanosti
- Kritičko mišljenje
- Akcijsko istraživanje
- Tehnike opuštanja (tzv. "anti-stres" tehnike), npr. tečaj autogenog treninga.

Sljedeće je pitanje tražilo da ispitanici na skali od 1 (neodgovarajuće) do 5 (odgovarajuće) iskažu svoje zadovoljstvo uvjetima održavanja nastave. Iz podataka prikazanih na slici 7. može se zaključiti da su ispitanici najviše zadovoljni vremenom održavanja nastave, a najmanje tehničkom opremljenošću predavaonica, točnije održavanje tehničke opreme u predavonicama.

SLIKA 7. Uvjeti održavanja nastave

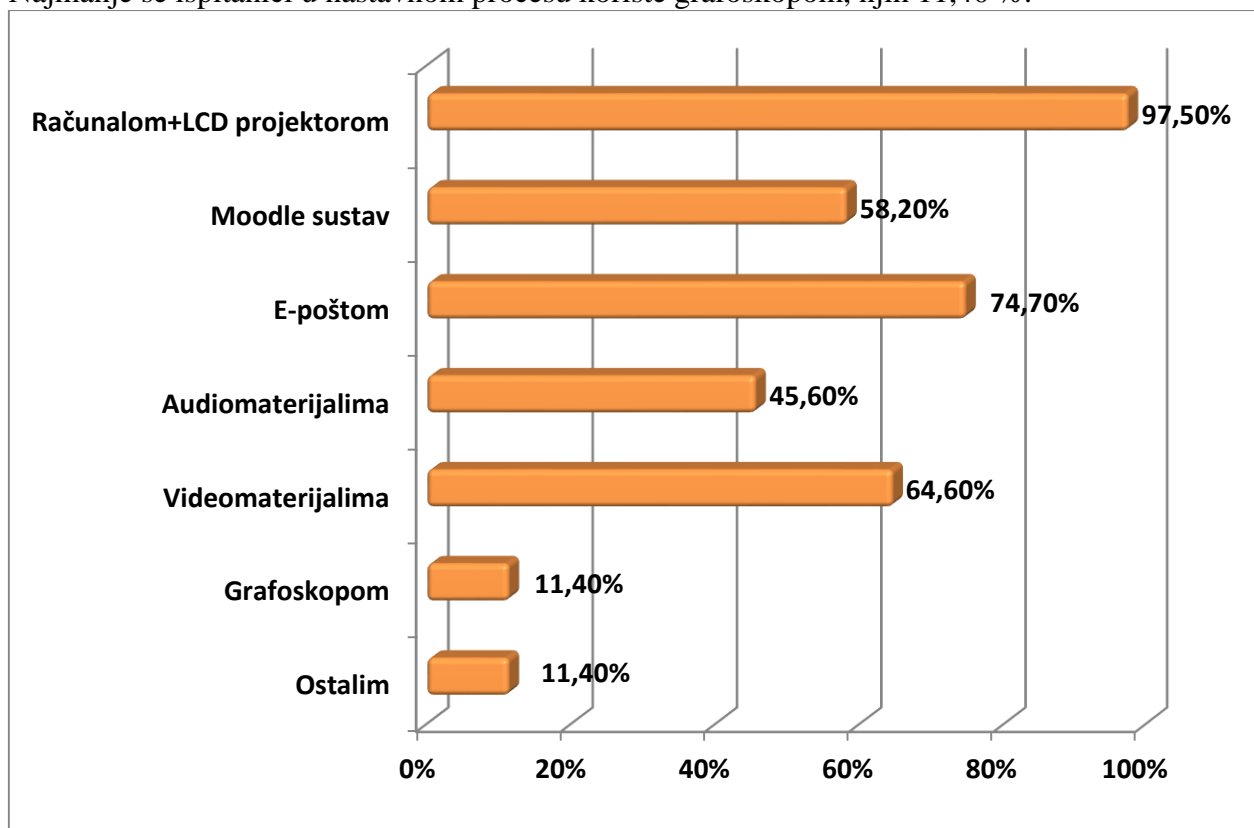
Ispitanicima je, k tome, dana mogućnost pružanja dodatnih napomena, kritika i sugestija koje su obuhvaćale sljedeće:

- Skupine na 1. godini su prevelike.
- Rad u seminarskim skupinama s 40 i više studenata nije optimalan.
- 36 studenata je previše za kvalitetan rad u jednoj skupini. Svakako bi bilo bolje organizirati rad u dvjema skupinama.
- Veličina nastavne skupine u odnosu na broj grupa bi trebala biti zadovoljavajuća tj. odgovarajuća, ali se studenti ne mogu ravnomjerno rasporediti zbog svojih rasporeda.
- Nove generacije nisu u stanju koncentrirati svoju pažnju tijekom blok-sati!
- Održavanje nastave u neprikladnom večernjem terminu.
- Poneke su prostorije manje pogodne za skupinski rad, radu parovima i sl. (npr. potkrovlje), ali nije loše.
- Tehnička je opremljenost dobra, no problem je što se ne možemo osloniti na osoblje zaduženo za održavanje i pomoć oko računala.
- Računala su funkcionalna, no projektori nisu postavljeni na dobra mjesta.
- Računalo u učionici 53 je vrlo sporo pa su bili učestali problemi u realizaciji nastavnih sadržaja e-učenja.
- Računalo u učionici 32. često je neispravno, puno virusa i često bez pristupa internetu.
- Često se dogodi da internetska veza pukne pa je Moodle nedostupan.
- Loši zvučnici.
- Potreban je novi LCD projektor u prostoriji 62.
- Potrebno je osvježiti predavaonice, omogućiti kreativniji pristup izgledu učionica (namještaj, boja zidova, poster, plakati, slike...)
- Učionice su prenatrpane (u nekima ima stolica za još jednu učionicu!)
- U učionici 16 ima potrganih stolica.
- Potrebno je nabaviti licencu za statističke programske pakete (SPSS, statistica)

- Nedostajanje software-a potrebnih za održavanje vježbi (licence za programe u računalnoj učionici)

Iz odgovora na sljedeće pitanje htjelo se saznati kojim se tehničkim sredstvima i pomagalima ispitanici najviše služe prilikom održavanja nastave. Iz prikaza rezultata (slika 8.) razvidno je da se najviše, čak 97,50 %, ispitanika u nastavnom procesu služi računalom + LCD projektorom. Najmanje se ispitanici u nastavnom procesu koriste grafoskopom, njih 11,40 %.

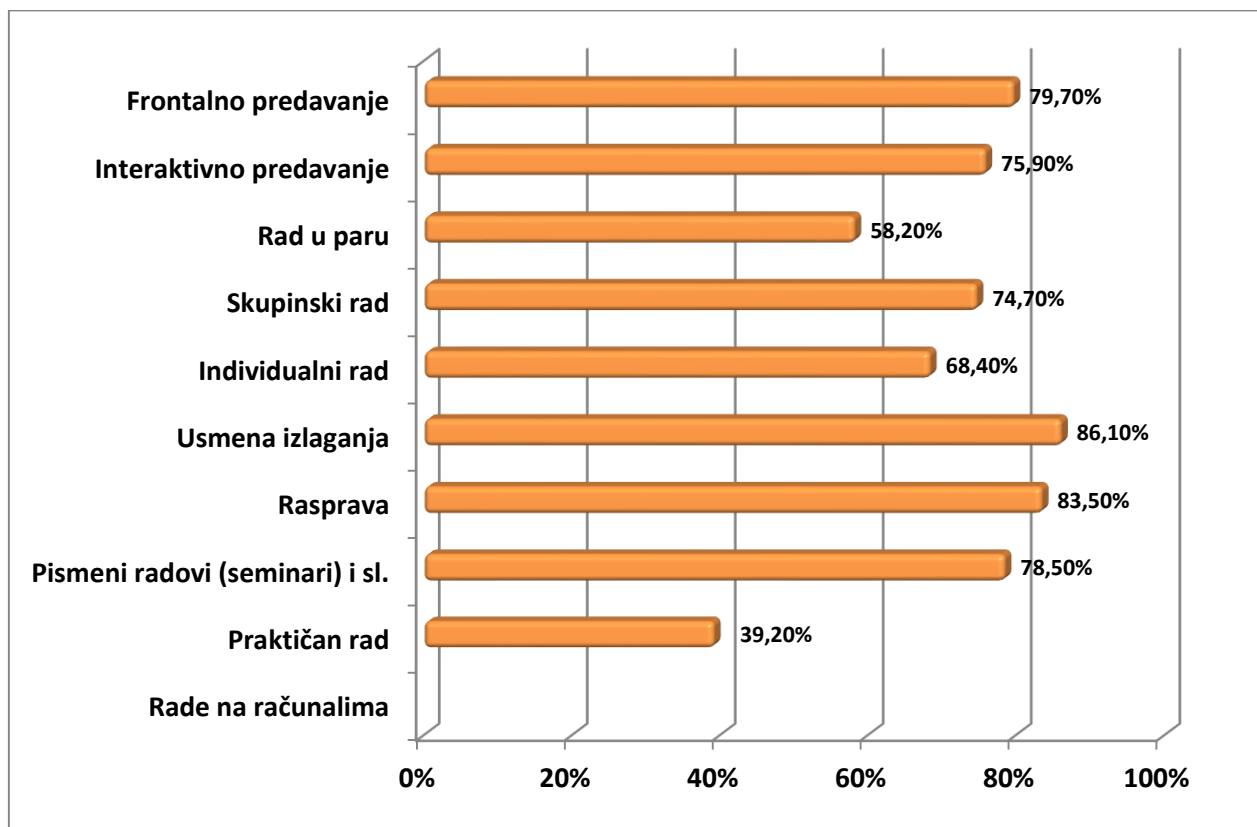

SLIKA 8. Uporaba tehničkih sredstava i pomagala

U dijelu ostalih pomagala i sredstava kojima se služe u nastavi, ispitanici su naveli sljedeće:

- Ploča
- Portfolio
- Samostalno izrađeni i autentični materijali
- Uručci
- Vlastita programska rješenja
- Internet (forum, blog, twiter, web-adrese).

Iz odgovora na sljedeće postavljeno pitanje željelo se saznati koje metodičke oblike rada u nastavi ispitanici najviše primjenjuju. Iz rezultata (slika 9.) razvidno je da se najviše ispitanika (86,10 %) izjasnilo za usmena izlaganja. Tome slijedi rasprava, frontalno i interaktivno predavanje, pisani radovi itd.

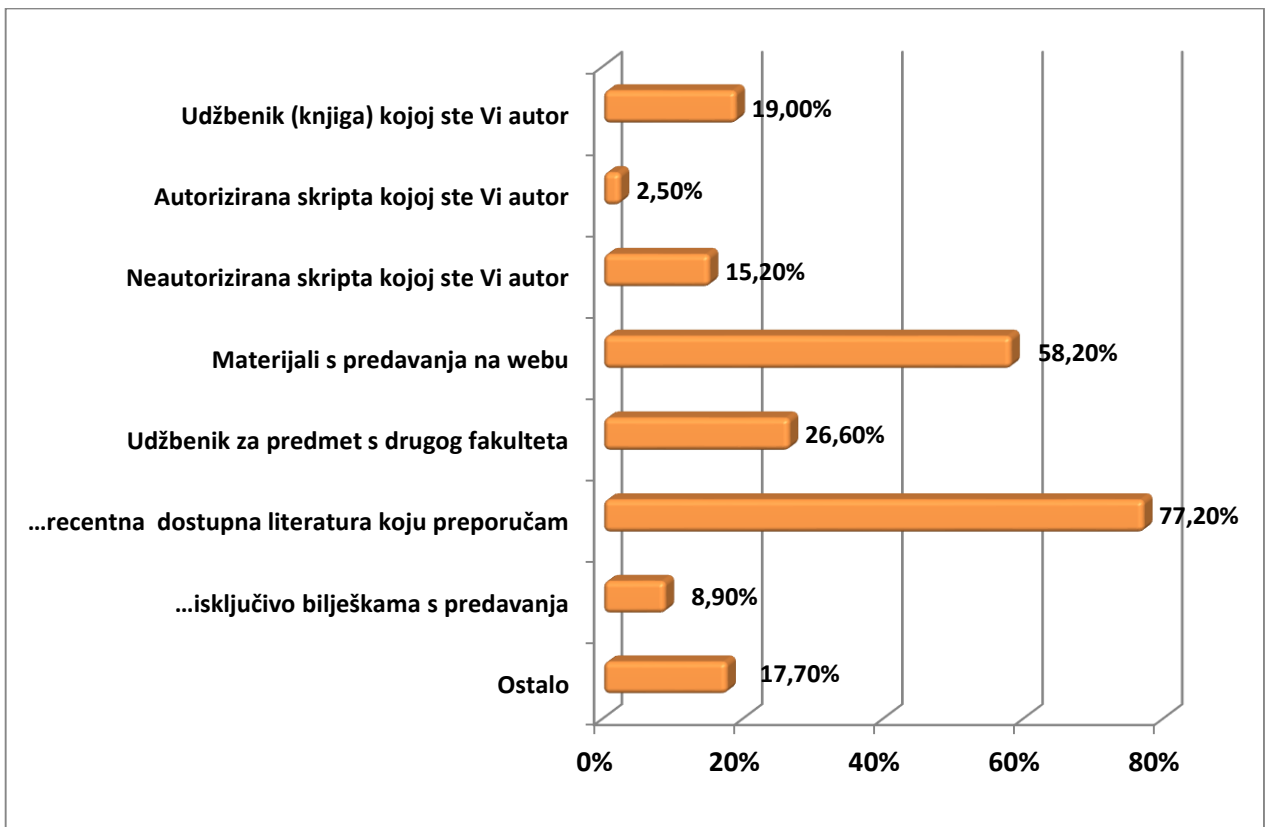

SLIKA 9. Oblici rada u nastavi

Pod dodatnim napomenama uz navedeno pitanje ispitanici su naveli:

- Izrada kratkog filma za kolegij Pedagoška komunikacija 2,
- Studenti se ne pripremaju za rasprave (ne čitaju literaturu),
- Često su materijali koje su izradili studenti vrlo kvalitetni i mogu se rabiti kao dodatni materijal uz poštivanje etičkoga kodeksa,
- Izbor oblika nastave ovisi, dakako, o kolegiju.

Iz odgovora na sljedeće pitanje htjelo se saznati koju literaturu ispitanici preporučuju studentima za svoje kolegije. Slika 10. daje prikaz odgovora ispitanika. Iz prikaza se jasno vidi da je najviše, 77,20 %, ispitanika davalo preporuku za korištenje recentno objavljene, dostupne literature. Najmanje su preporučivane autorizirane skripte kojima je autor sam ispitanik.

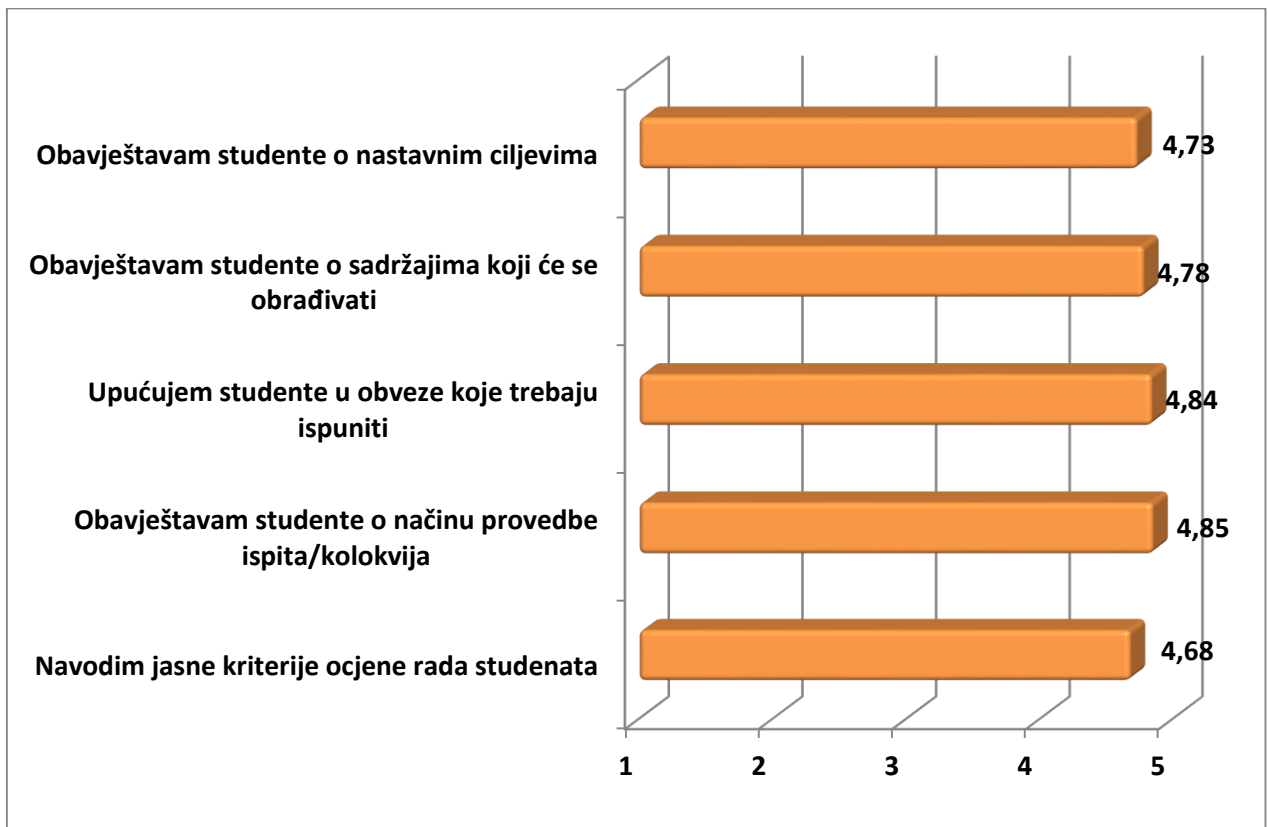
SLIKA 10. Literatura

Ispitanicima je u okviru navedenoga pitanja bilo omogućeno dopisati i dodatnu literaturu koju preporučuju svojim studentima. Pritom su naveli sljedeće:

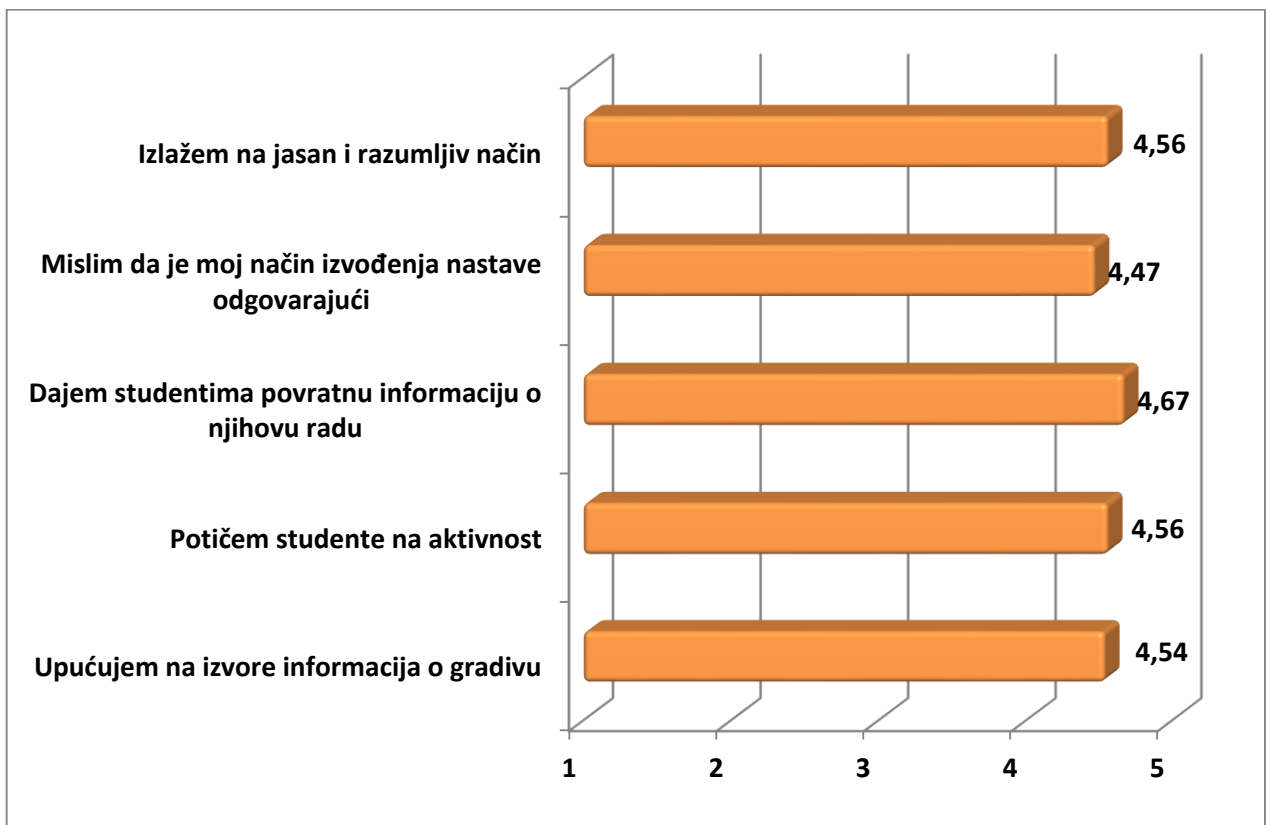
- Članci (domaći i strani); domaće i strane znanstvene i stručne publikacije, članci iz baza podataka
- Izvori iz knjižnice, iz tiskanih i elektronskih materijala
- Udžbenik u izdanju nakladničke kuće, strani udžbenici, udžbenik autora kolega s Odsjeka, knjige i članci drugih autora
- Stručna literatura, npr. gramatike i sl.
- Bilješke sa seminara koje drže kolege-studenti. Studenti mogu razmijeniti svoje usmeno prezentirane seminare i mailom.
- Ispis prezentacija
- Recentna literatura nije dostupna studentima, stoga dijelove relevantne literature skeniram i stavljam na Moodle
- Literatura koju im ostavim u knjižnici na CD-u.

Slike 11., 12. i 13. prikazuju rezultate čestica upitnika s tvrdnjama o ispitanika prema studentima i nastavnom procesu, odnosno o radu u nastavi.

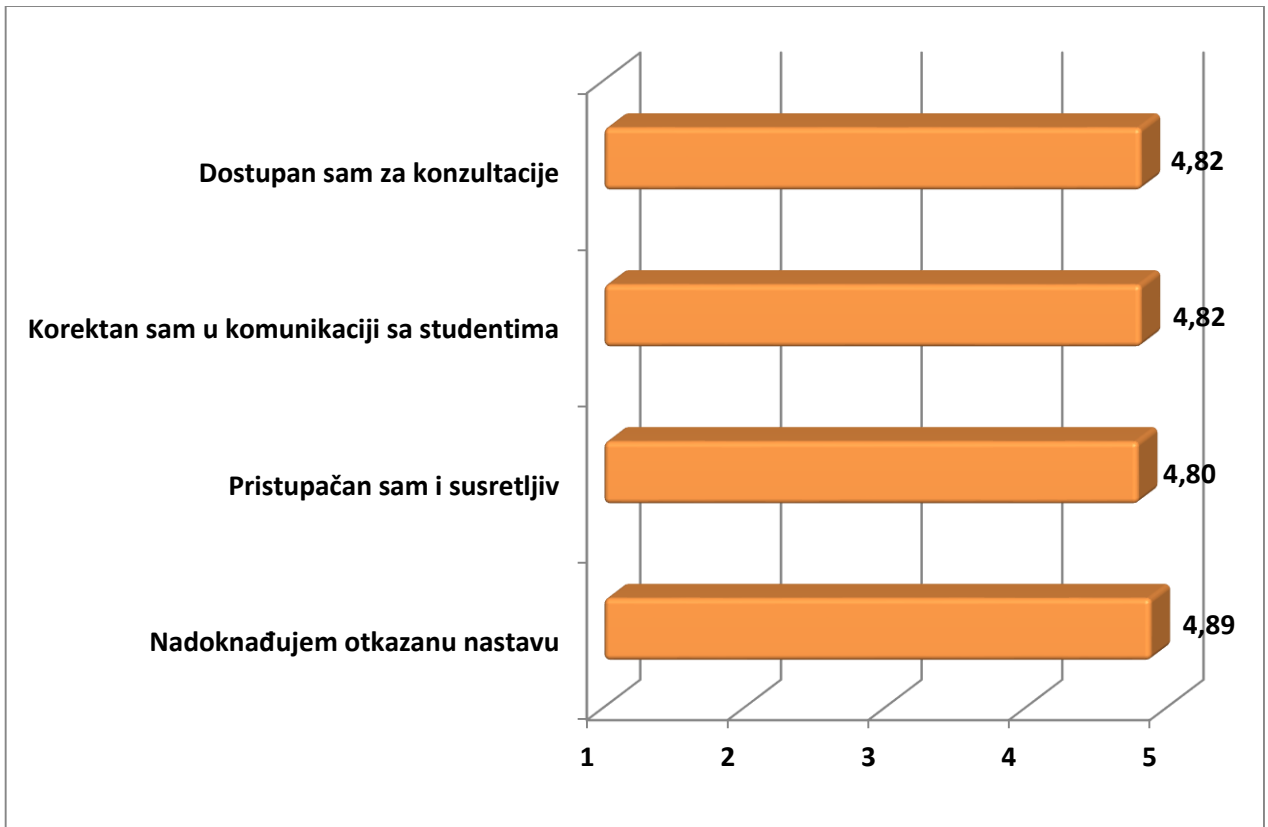
Ispitanici su svaku tvrdnju trebali procijeniti na skali od 1 (neodgovarajuće) do 5 (odgovarajuće). Navedeni rezultati upućuju na vrlo visoku razinu zadovoljstva ispitanika svojim nastavnim radom.

SLIKA 11. Rad u nastavi (1)

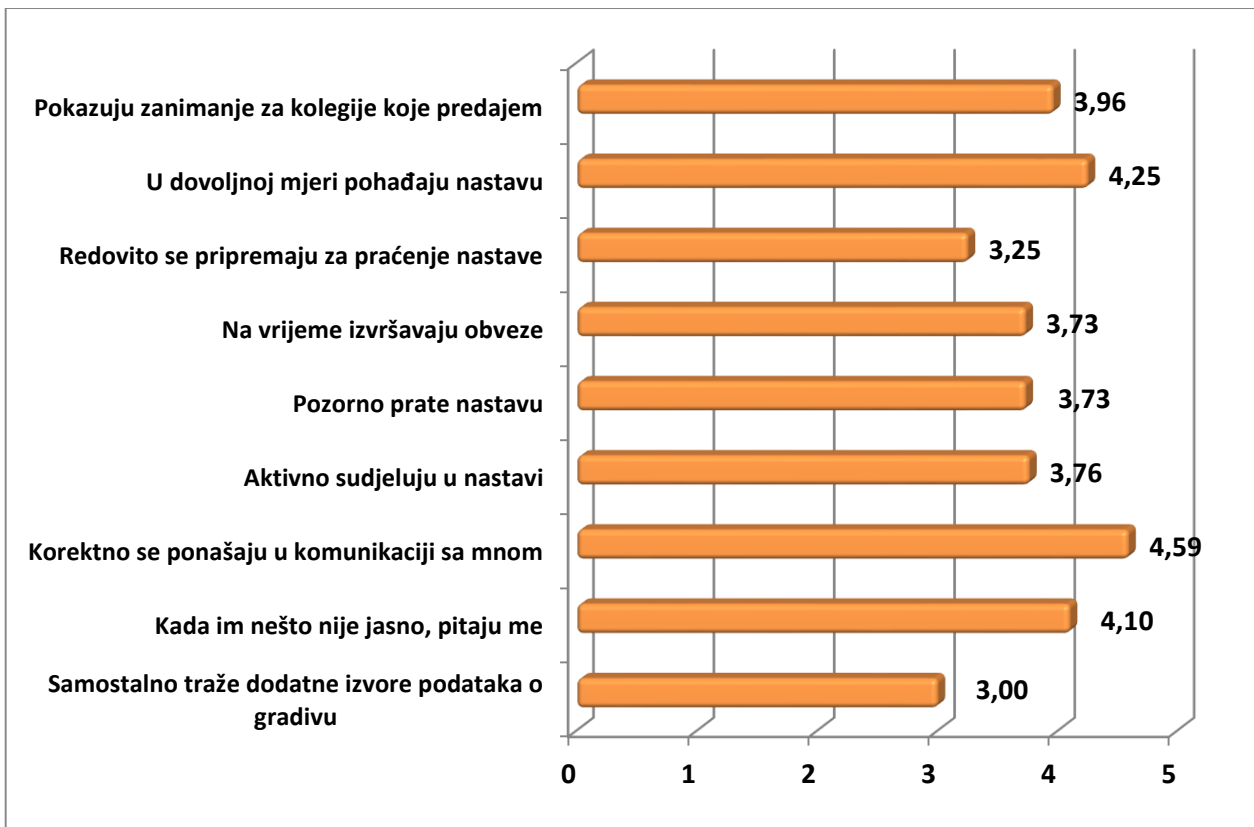

SLIKA 12. Rad u nastavi (2)

SLIKA 13. Rad u nastavi (3)

Slika 15. donosi prikaz procjene zadovoljstva ispitanika ponašanjem i radom studenata u nastavnom procesu. Ispitanici su svoju procjenu iskazali na skali od 1 (neodgovarajuće) do 5 (odgovarajuće). Kao i u prethodnim anketama, ispitanici su i sada najmanje zadovoljni razinom samostalnosti studenata u procesu studiranja i pripremljenosti za sudjelovanje u radu na nastavnim satima.

SLIKA 15. Nastavnička procjena studentskog rada i ponašanja

U dijelu dodatnih napomena ispitanici su napisali:

- Iznimno mi je zadovoljstvo raditi sa studentima koji redovito pohađaju nastavu i rado se uključuju u nastavni proces. Savjesni su i odgovorni u izvršavanju svojih studentskih obveza.
- Ima studenta koji su iznimno aktivni i zainteresirani, kao i onih koji nisu.
- Trudim se izlagati na jasan način, uvijek provjeravam je li sve jasno i često se dogovaram o sadržajima itd., no ponekad nema upita ni povratnih informacija studenata.
- Studenti su prilično slobodni; jedu na nastavi; prigovaraju - ističu svoja prava, a zanemaruju obveze.

Zaključno

Iz analize podataka prikupljenih anketom proizlaze sljedeći prijedlozi za poboljšanje kvalitete nastave:

- pri izradi Plana usavršavanja nastavnika u nastavničkim i ostalim kompetencijama potrebno je uvažiti prijedlog područja usavršavanja i tema predavanja, seminara i radionica,
- potrebna su daljnja financijska ulaganja u renoviranje predavaonica i njihovo opremanje novim namještajem, tehničkom i drugom opremom,
- potrebno je osigurati dodatnu tehničku podršku nastavnicima u svakodnevnom nastavnom radu,
- potrebno je, u svim slučajevima u kojima je to moguće, nastavu organizirati u manjim skupinama, a sukladno odredbama *Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje*,
- potrebno je upoznati nastavnike s prednostima i nedostacima različitih oblika rada u nastavi,

- potrebno je poticati nastavnike na pisanje udžbenika i izradu nastavnih materijala,
- nužno je povesti raspravu o tome kako motivirati studente za aktivniji pristup u procesu studiranja.

U izradi izvješća sudjelovali su:

Vladimir Poličić, dipl. oec. i Ivan Petković (obrada i prikaz rezultata ankete)

Đurđica Ivković, dip.iur., voditeljica Ureda za unaprjeđenje kvalitete obrazovanja

izv. prof. dr. sc. Vesna Bagarić Medve, prodekanica za nastavu (analiza rezultata ankete).